

Številka: 430-3/2023/20

Datum: 7. 8. 2023

Zadeva: Tolmačenje javnonaročniške zakonodaje

Predmet: Javno naročanje v zvezi z naravnimi nesrečami in odpravo škode

I. Obvestilo o aktivaciji Državnega načrta zaščite in reševanja

Obveščamo vas, da je bil dne 4. 8. 2023 na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami s sklepom Poveljnika civilne zaščite, št. 843-71/2023-12-DGZR, aktiviran Državni načrt zaščite in reševanja ob poplavih.

S tem je podana tudi pravna podlaga za uporabo 8. točke prvega odstavka 27. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS in 28/23; v nadaljevanju: ZJN-3), ki določa, da se ZJN-3 ne uporablja za javna naročila opreme, tehnike ter druga javna naročila za zagotovitev osnovnih pogojev za preživetje oziroma življenje ali takojšnjo preprečitev nastanka neposredno grozeče škode ob naravni ali drugi nesreči, skladno s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, kadar je vrednost naročila nižja od vrednosti, od katerih dalje je potrebna objava v Uradnem listu Evropske unije.

II. Izvedba postopka javnega naročila iz razloga nujnosti

ZJN-3 določa, da morajo naročniki dobavitelje blaga in izvajalce storitev ali gradenj praviloma izbrati v postopku javnega naročanja.

Ne glede na omenjeni temeljni princip, ki velja v zvezi z javnim naročanjem, pa ZJN-3 omogoča tudi možnost uporabe izjem in blažjih režimov oddaje naročil (kot npr. socialne in druge posebne storitve), pod posebnimi pogoji pa tudi uporabo manj transparentnih postopkov javnega naročanja.

a) Izjema od uporabe zakona

ZJN-3 v 27. členu določa tudi izjeme od uporabe pravil javnega naročanja, kjer med drugim zakona ni treba uporabiti za javna naročila opreme, tehnike ter druga javna naročila za zagotovitev osnovnih pogojev za preživetje oziroma življenje ali takojšnjo preprečitev nastanka neposredno grozeče škode ob naravni ali drugi nesreči, skladno s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pomembno je poudariti, da lahko naročnik to izjemo uporabi le, kadar je vrednost naročila nižja od vrednosti, od katerih dalje je potrebna objava v Uradnem listu Evropske unije.

V primeru, da predmet naročila predstavlja izjemo od uporabe zakona, ki je opredeljena v 27. členu ZJN-3, naročniku pri oddaji takšnega naročila ni potrebno (v nobenem delu) upoštevati

določil ZJN-3. Ta naročila tudi ne sodijo med t.im. evidenčna naročila in v zvezi z njimi ni potrebno upoštevati niti drugega odstavka 21. člena ZJN-3.

b) Postopek s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti

46. člen v č) točki prvega odstavka določa, da se lahko, če zaradi skrajne nujnosti, nastale kot posledica dogodkov, ki jih naročnik ni mogel predvideti, rokov za odprti ali omejeni postopek ali konkurenčni postopek s pogajanjem ni mogoče upoštevati, naročilo odda po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. Postopek s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti pa se lahko izvede zgolj pod pogojem, da naročnik, kadar je to objektivno mogoče, gradnje, blago ali storitve po tem postopku odda le za čas do sklenitve pogodbe o izvedbi javnega naročila po izvedenem transparentnem postopku, ki ga mora za gradnje začeti najpozneje v 90 dneh od pravnomočnosti odločitve o oddaji naročila, za blago in storitve pa najpozneje v 30 dneh od pravnomočnosti odločitve o oddaji naročila. Okoliščine, s katerimi se utemelji skrajna nujnost, pa nikakor ne smejo biti take, da bi jih lahko pripisali naročniku.

Ob tem opozarjamo, da je za utemeljenost uporabe tega postopka bistveno, da obstaja vzročna zveza med izrednimi razmerami, ki so povzročila stanje, ki ga je treba nemudoma rešiti, sanirati ali kako drugače urediti in predmetom javnega naročila, ki se naroča po tem postopku.

V primeru izvedbe postopka s pogajanjem brez predhodne objave gre za hiter in poenostavljen postopek. V tem postopku naročniku ni potrebno objaviti obvestila o naročilu na portalu javnih naročil, in če je to primerno, Uradnem listu Evropske unije, temveč ponudnika oziroma ponudnike k oddaji ponudbe povabi neposredno. Roki za oddajo ponudb niso predpisani z zakonom. Pri tem mora naročnik še vedno spoštovati določila 37. člena ZJN-3 in zagotoviti elektronsko oddajo ponudb. V kolikor naročnik uporablja sistem e-JN, so navodila za izvedbo postopka s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti dostopna preko [dokumenta Pogosto zastavljena vprašanja in odgovori, točka 20\(5\)](#).

V primeru izvedbe postopka s pogajanjem brez predhodne objave iz razloga skrajne nujnosti mora naročnik na portalu javnih naročil, in če je to primerno, v Uradnem listu Evropske unije, objaviti prostovoljno obvestilo za predhodno transparentnost. Naročniku v primeru izvedbe tega postopka odločitve o oddaji naročila ni potrebno objaviti na portalu javnih naročil, temveč jo lahko ponudniku oziroma ponudnikom pošlje po pošti, v skladu z zakonom, ki ureja upravni postopek. Pomembno pa je, da naročnik isti dan, ko ponudniku pošlje odločitev o oddaji naročila, na portalu javnih naročil, in v Uradnem listu Evropske unije, če je to primerno, pošlje v objavo prostovoljno obvestilo za predhodno transparentnost (standardni obrazec EU 15 – SL).

Prav tako v primeru nujnosti naročnikom, ki izvajajo postopek s pogajanjem brez predhodne objave, ni potrebno upoštevati obdobja mirovanja (prvi odstavek 92. člena ZJN-3). Navedeno pomeni, da se lahko pogodba o izvedbi podpiše oziroma sklene še isti dan, kot je poslana odločitev o oddaji in objavljeno obvestilo na portalu.

Naročniku v primeru izvedbe tega tudi ni potrebno pripraviti oziroma od ponudnika zahtevati izkazovanje pogojev za sodelovanje oziroma neobstoj razlogov za izključitev z ESPD, temveč lahko pripravi oziroma zahteva drugo (lastno) izjavo, prav tako pa mu ni potrebno preveriti obstoja in vsebine navedb v ponudbi, razen če dvomi v resničnost ponudnikovih izjav.

Naročnik mora pri tem imeti pred začetkom postopka dokumentiran vir in obseg sredstev financiranja za naročilo ter paziti, da povabi k oddaji ponudbe ponudnika, za katerega ne obstajajo omejitve poslovanja v skladu s 35. členom Zakona o Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo).

c) Skrajšanje rokov za prejem in odpiranje ponudb

Poleg zgoraj navedenega pa pojasnujemo tudi, da četrti odstavek 40. člena, deveti odstavek 41. člena in sedmi odstavek 44. člena ZJN-3 določajo, da lahko naročnik v primeru izvedbe odprtega ali omejenega postopka ali konkurenčnega postopka s pogajanji določi krajše roke za oddajo, če obstaja nujni primer, zaradi katerega ni mogoče upoštevati zakonsko določenih rokov, in ga naročnik ustrezno utemelji.

Sanja Ajanović Hovnik
Ministrica